

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

21. An qui audit Missam post finitum Euangelium, satisfaciat præcepto? Et
quid si ab Offertotio vsque ad benedictionem Sacerdotis intersit? Et
cursissimè docetur, quod quis non teneatur Mißæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Sup. hoc supra in tr. i. Refol. 33. §. Nota verò à lia. 5. & in Refol. 36. §. Notandum est, & in Ref. 41. §. Item à ver. Alibi etiam.

2. Notandum est etiam hic secundum Hurtado *disput. 4. diff. 25.* ex eo, quod sacrificium Missæ pro pluribus oblatum proficit singulis, ac si pro vno tantum offerretur, credimus vna Missa satisfacere pluribus percipientibus vnam Missam, dummodo ab illis non sit acceptum stipendium, sed gratis multis personis Missa promissa fuerit, quod est valde notandum. Et ratio est, quia non est alia obligatio in Sacerdote, quam applicandi petenti Missam fructum ex opere operato, seu ex institutione Christi, qui non minus obuenit singulis, quam si vnicuique applicatur; & non est obligatio applicandi fructum ex opere operantis, nempe orationem; & precum; & aliarum actionum Missæ (qui minus obuenit singulis,) quia qui ea exercet ex malo fine, qua ratione nullum habent fructum, etiam satisfacit petenti Missam. Ita Hurtado ex Agidio Coninch; sed an probabiliter, iudicent alij: nam hæc opinio multis recentioribus non placet.

RESOL. XXI.

An qui audit Missam post finitum Euangelium, satisficiat præcepto?
Et quid si ab Offertorio vsque ad benedictionem Sacerdotis interfuit?
Et cur si sic docetur quod quis non tenetur Missa interesse, nisi vsque ad missionem, & benedictionem Sacerdotis, & ideo non tenetur audire Euangelium S. Ioannis (sicut in principio Missæ audiuit aliud primum Euangelium. Ex p. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 70.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Mereerus de *Sacram. q. 83. art. 6. dub. 4. notab. 4. n. 3.* Præpositus in 3. part. q. 83. art. 6. dub. 4. n. 205. Villalobos in *sum. tom. 1. tr. 8. diff. 35. n. 2.* & hanc sententiam ita mordicus tenet Turrianus in *selectis diff. p. 2. disput. 31. dub. 28.* vt contrariam temerariam esse existimet.

2. Sed iste auctor, vt sæpius cum tristitia dicere sum coactus, nimis immodeste se gerit in censurandis opinionibus, & sententiis, quæ in scholis doctissima suæ Societatis leguntur passim, eiusdemque Scriptores typis mandantur, nunc improbabilis, nunc temerarias, non scandalosas immeritò vocat. Ideò ad propositum dubium respondendo assero, sententiam tunc esse improbabilem, licet ego negatiuam teneam: vnde non damnarem de mortali, qui Missam post dictum Euangelium audiuit vsque ad finem. Et ita hanc sententiam docet ex eadem Societate Iesv, præter Hurtadum quem citauit

Quæ hic est Ref. antecedens, & in Ref. seq. in princip. & in fine, & recitaret in alia Ref. eius vlt. not.

in 4. part. tractat. 4. resolut. 196. nouissimè Ioannes de Logo de *Sacrament. Eucharist. disp. 22. sect. 1. num. 3.* cui adde Henriquez *lib. 9. cap. 25. num. 7.* Emanuellem Sa correctum *ver. Missæ auditio, num. 2.* Fagundez *pr. 1. lib. 2. cap. 6. num. 7.* Filliucium *tom. 1. tract. 5. cap. 7. num. 201.* Faustum de *Eucharistia, lib. 2. questione 386.* Layman *lib. 4. tractat. 7. cap. 3. num. 3.* vide etiam Patrem Suarez in 3. part. tom. 3. *diff. 88. sectio. 2.* & ratio est, quia Euangelium Diui Ioannis iam est aliquo modo pars Missæ, & alioqui valde probabile est, non teneri fideles audire duo Euangelia in eadem Missa, alterum ipsius Missæ, alterum D. Ioannis, cum non teneatur Missæ interesse, nisi vsque ad dimissionem, vel benedictionem, & ideò audiendo postremum Euangelium D. Ioannis in eodem tempore Missæ ab eodem Ministro, eodemque actu continuato, videtur satis compensari præcepto audiendi Missam, maxime quia non est necesse audire Euangelium proprij, sicut non est

necesse audire Missam proprij diei festi, sed sufficit quauemque audire. Ita Fagundez. Sed alij ad hanc aliam rationem, quia omisso hæc non videtur contingere grauitatè, ad constituendū peccatū mortale.

3. Non desinat tamen hic adnotare vnum, quod obseruat Layman *vbi supra*, quod tamen non approbo, videlicet Amalarium significare *lib. 3. de Ecclesiast. offic. cap. 36.* fideles grauis culpæ damnari non potest si ab Offertorio (vnde principium Missæ sumendum) ad benedictionem Sacerdotis interfuit; & subdit Layman, se nihil contra hanc communem Doctorum sententiam definire, solam illi dicit, durissimum videri, si hominem qui citat Offertorium ad Missam accessit, peccatū mortali damnemus, quod reliqua neglexit, secluso contemptu, quando quæ principalia in Missæ Officio sunt, attentè audiuit. Ita Layman. Sed tu cogita, quæ talis omisso clarè apparet esse notabilem Missæ partem. Ergo, &c.

RESOL. XXII.

An in auditione Missæ detur parua materia?
Et an si quis non interfuit consecrationi, & Ipsi, vel parti Canonis, licet reliqua omnia Missæ audiat, non satisficiat præcepto? Ex p. 5. tr. 14. Refol. 44.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè, vt patet per ea quæ docet Coninch de *Sacram. quest. 83. art. 6. dub. 20. num. 285.* vbi sic asserit: Constat obligationem audiendi Missam esse grauem, & consequenter eum peccare mortaliter, qui cessante rationabili causa, aut integram Missam, aut notabilem eius partem omittit, qualem secundum communem sententiam omittit, qui veniet post Euangelium lectum, lecus, si veniet antequam Euangelium legatur, si modo totam reliquam partem audierit, quod si veniet post lectam Epistolam, & exiret statim post Communionem, communiter docent peccaturum mortaliter, & similiter qui exiret ante communionem, quia hæc est notabilis pars. Ita Coninch, cui etiam adde Villalobos in *sum. tom. 1. tract. 8. diff. 35. num. 2.* vbi sic ait: [La Missa ha de ser entera, como consta del derecho, y assi qualquiera cosa que dexare por culpa, sera pecado, y podra ser venial por poquetad de materia, quando fuere pequena parte la que se dexare, como si se dexasse vno al Epistola inclusa. Assi lo dize Syluestro, San Antonio, Sandoual, y otros, con tal que oyese despues la Missa hasta el cabo: otros estiendo hasta el Euangelio. Ita Sotus y aun Nauarro dixo, que el que dexa el Credo, o Ofertorio, o parte à la Missa, cumple el precepto con tal, que después leer, o lea el Euangelio. Mas esse impertinente, que para la Missa importa el Euangelio que se lea à parte hasta licentia in parece que es hasta acaba la Epistola. Lo mismo seria si vno oyese la Missa hasta la Communion, y despues se saliese, lo qual seria peccado venial; con todo es bien que los Curas en las aldeas reprehendan la mala costumbre, que tienen los lebradores. Aduertan aqui los Doctores, que este peccado de materia se ha de entender fuera de lo esencial de la Missa, que si vno faltasse à la consecracion y al consumir no oyría Missa, y si faltasse à alguna parte del Canon, aunque ella fuese menor que el principio de la Missa hasta la Epistola se auria de ser mayor quanto à la culpa.] Itaque. Vide Mereerum de *Sacrament. in 3. part. q. 83. art. 4. dub. 4.* Sed de hac questione ego etiam alibi docui esse materiam paruum si audiatur Missa post Euangelium dictum, &c.